

**Муниципальный этап олимпиады школьников
по марийскому языку и литературе
2024 – 2025 учебный год
11 класс**

Чылаже – 95 балл.
Пашалан 180 минут пуалтеш.

1. Термин-влакым у орфографий мутерлан келшышын возыза. (5 балл)
Наклонений, слог, ударений, интонаций, дефис.

2. -се, -алге, -ан, -дыме, -аш суффикс-влак могай ойлымаш ужалым
ышташ полшат? Пример дене пенгыдемден возыза. (6 балл)

3. Палемдыме шомакым морфологически лончылыза. (5 балл)
*Лышташеш, имеш **нижше** лупс шарча кече ваитареш чинчыла
йылгыжеш. (Я. Элексейн)*

4. Чарналтыш пале-влакым (знак препинанийым) чын шынден, текстым
возен налза. (5 балл)

Ава кумыл – мамык гай. Тудо кеч-кунамат шке шочшыж пелен. Иктаж-могай сомыл дене мўндыр ялыш кая гынат мўнгеш кодшо изи падырашыже ушыж гыч ок лек мом кызыт тудо ыштылеш? Тудын укеж годым мом кочкеш? Уремышке лектын йолташыже-влак коклаште сайын коштеш мо? Иктаж ораде койышан йоча ок кыре гын?.. Чыла тўрлынат ава чон шонкала. Кугурак лиймекеже шке йочажын пашалан йўршў лийын шумыжым ужын керек-могай аванат шўмжылан куштылгын чучеш. (М. Исиметов.)

5. Схемылан келшыше шомак-влакым шонен возыза. (5 балл)

6. Ойлончым синтаксически лончылыза, ойлончылан тичмаш
характеристикым пуыза. (15 балл)

Тыгай верыште мланде ўмбалнат шудо олмеш регенче гына кушкеш,
пушенге тўнгат, регенчанын, чал пондашым сака. (В. Сапаев.)

7. Айдеме шомак дене кылдалтше 3 калыкмутым возыза. (6 балл)

8. Кўлеш буквам чын шынден, мут-влакым возен налза. (5 балл)

Кўртнь...горно, сылн...мут, вўд...нер, йў...вошт, пис...лудыш, кочм...вер,
кур...талаш, мўндырн..., шўртн...ў, лўд...ымў.

9. Мо тугай лексике? (5 балл)

10. Пиал нерген кум калыкмутым возыза. (6 балл)

11. Чын вашмутым ойырен налза. (5 балл)

1.1. Марий драматург-влак кокла гыч кӧ кугу мер пашаен лийын?

- А) К. Коршунов
- Б) М. Рыбаков
- В) А. Волков
- Г) Н. Арбан

1.2. В. Ивановын могай произведенийыштыже культ личность пагыт почылтеш?

- А) «Саскавий»
- Б) «Шӱм ок мондо»
- В) «Ава шӱм»
- Г) «Ломберсолаште»

1.3. Ойлымаш дек лишыл, ылышыште лийше факт да геройым ончыктышо жанрым кузе маным?

- А) поэме
- Б) эссе
- В) очерк
- Г) новелле

1.4. Могай кум марий поэтын пӱрымашышт нерген Г. Матюковскийын «Кум эрге» поэмыже?

- А) Олык Ипай, Йыван Кырля, Шадт Булат
- Б) Сергей Чавайн, Шабдар Осып, В.Мухин
- В) Йыван Кырля, Пет Першут, Н.Мухин
- Г) Шадт Булат, Пет Першут, Йыван Кырля

1.5. Кугемден каласыме сылнештарыме йӧным кузе маным?

- А) метафор
- Б) олицетворений
- В) литота
- Г) гипербол

12. Палемдыме герой-влак могай произведений гыч улыт? Авторжым да произведенийын жанржым палемдыза. (4 балл)

Олика, Саню, Ялпай кугыза

13. Почеламут ужаш-влак почеш автор-шамычын лӱмыштым чын верандыза. (3 балл)

- А) Латвич ий ончыч, ўжаран эрден,
Кунам шем йӱд чакнен чодырашке лӱдын,
Ик рвезе шордо шкенжын танже ден
Йӱаш волен улмаш Какшан гыч вӱдым.

Шабдар Осып

Б) Ёдыр шортын, капеш шушо ёдыр утен каен шортын,
Колтеныт модмаш гычын тудым тазан мыскылен:
Могай тиде ёдыр – кёслем шоктенат ок му шотым,
Парняже пижеш, товангеш кармыла ший кылеш.

Г. Матюковский

В) Шем ёпшё сангашке кержалтын.
Шинчаже книгаште страницым шереш.
Рвезе вуй йырже шонымаш пётырналтын,
Пераже кагаз вач чёчка да куржеш...

Валентин Колумб

14. Марий писатель-влакын автобиографий сынан могай произведенийыштым паледа? (5 балл)

15. «Алдиар» оперылан либреттым кё возен? (3 балл)

16. С.Г. Чавайнлан Йошкар-Олаште чапкём (памятникым) кунам да могай ийыште почмо? (2 балл)

17. Кажне тёшкаште «кумшо утым» муза. (4 балл)

А) амфибрахий, анапест, хорей

Б) роман, романс, ойлымаш

В) метафор, эпитет, муро

Г) Уланов Ондре, Мичу, Эйно Ару

18. Чорос, Кочуп, Мекш, Кожерьял, Солиновко ял лём-влак могай произведенийыште вашлиялтыт? Произведенийын лёмжым, жанржым да авторжым палемдыза. (3 балл)

19. А. Волковын могай пьесыже Москосо театр сценыште шындалтын? (3 балл)